

De Borch-Nieuwsbrief "Baarloos Verleden"

Najaar 2021, Nr. 49

ISSN: 1568-1939

Web: <http://deborcht.baarlo.com>

Mail: deborchtbaarlo@gmail.com

Bovenstaande tekening van kasteel d'Erp, is gemaakt op 30/31 augustus 1835 door Joseph van Aefferden, (1815-1837) een studiegenoot van Hendrik Donatus van Erp tot Holt en Baerle (1815-1844). Zij hadden na hun studie in Luik een rondreis langs de Rijn afgerond en keerden huiswaarts.

In memoriam.

We ontvingen het droevige bericht, dat ons oud-lid André Kuijpers op 20 september jongstleden is overleden. André was een gewaardeerd lid van onze Historische Werkgroep. We wensen zijn echtgenote (en lid van de HWG) Bep en zijn nabestaanden, heel veel troost en sterkte in deze moeilijke periode.

Terug naar normaal?

Op 15 juli 2021 konden we weer, voorzichtig, dat wel onze Jaarvergadering houden. Deze bijzondere ledenvergadering vond plaats in de Kerkzaal aan de Markt. Daar is voldoende ruimte om iedereen op de toen nog geldende Corona-afstand een plaatsje te kunnen bieden. Naast de voor een Jaarvergadering gebruikelijke agendapunten: Jaarverslag, Financieel verslag, Begroting en de bestuursverkiezing, werd ook een inhoudelijk deel gehouden.

Jan Wijnhoven toonde een aantal kerkschatten van de parochie onder het thema: "Het is niet alles goud wat blinkt!". Met Jans uitgebreide kennis over de getoonde voorwerpen, opge-

daan als telg uit de Baarlose kostersfamilie en zijn medewerking aan het inventarisatieproject van kerkschatten in Noord-Limburg, werd het een zeer interessant verhaal.

De Baarlose parochie heeft in vergelijking met andere Noord-Limburgse parochies niet veel kunstschatten. Dat heeft zeker ook te maken met de vernietiging van de Cuijperskerk in november 1944.

Toch kon Jan ons een aantal zaken laten zien, maar niet voordat hij de aanwezigen had gewezen op de gebrandschilderde ramen van kerk en kerkzaal.

Daarna vertelde hij over een schilderij, ooit eigendom van de heren op de Berckt, nu hangend in het Limburgs Museum, "De Bewening van Christus". Een, goede, kopie van het schilderij was ook te aanschouwen.

Ook werd een klokje uit 1734 getoond, vervaardigd door Jean Petit welke dienst doet als sacristiebel. Een zilveren jat (een aanwijstokje, in de vorm van een handje), waarmee de diaken de priester wees, waar te beginnen met de lezing)

Ook een tinnen oliebusje, gebruikt bij het H. Oliesel (sacrament der zieken). Dit busje werd in tin uitgevoerd in plaats van in goud of zilver om diefstal (bijvoorbeeld door Franse troepen) onaantrekkelijk te maken.

Een zilveren, vergulde kelk, gemaakt door Joannes Boermans (Venlo) uit 1850, gekeurd in Roermond.

Ook kwam nog een kandelaar, door een "geelgieter" gemaakt omstreeks 1700 voorbij, die deel uitmaakt van een serie van zes.

Al met al een leerzame en interessante avond!

Oorlogsdagboekjes

Van Marjolein en Emile Kolthoff kregen we onlangs een tweetal schriftjes overhandigd. In deze schriftjes hield Tijn (Martijn) Baanders tijdens drie oorlogsweken rondom de bevrijding van Baarlo een dagboek bij. Tijn, afkomstig uit Amsterdam, zat ondergedoken bij de familie van Herman van Betteraij, de molenaarsfamilie van de molen op de Molenberg. Zij woonden in een huis, thans Napoleonsbaan Noord 18.

Het dagboek beslaat de drie weken rondom de bevrijding van Baarlo, eind november 1944.

Veel bekende namen en families worden in de dagboeken genoemd. De HWG de Borch wil graag in mei 2022 een publicatie over deze dagboeken en de beschreven oorlogsperiode uitbrengen. We zijn druk bezig om namen en feiten te achterhalen, zodat we ook een gedegen verhaal kunnen publiceren.

Dankzij de welwillende medewerking van de huidige bewoner, Mevrouw K. Tullemans, was het mogelijk om samen met de familie Kolthoff een bezoek te brengen aan de kelder, waarin onder meer Tijn ondergedoken is geweest.

De overhandiging van de dagboekjes door Marjolein Kolthoff aan onze voorzitter, Geert Segers

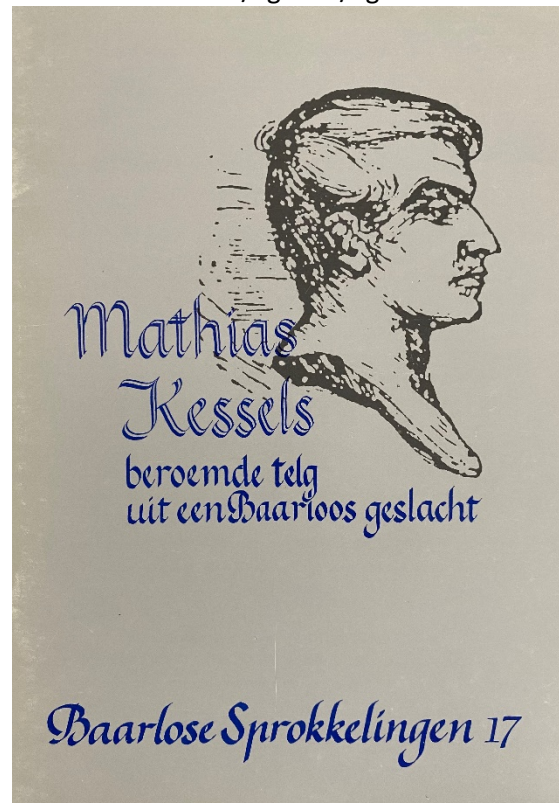
Lezing over de gebroeders Kessels

Op 6 oktober a.s. wordt in de Bibliotheek in Venlo een lezing gehouden over de gebroeders Kessels. De lezing wordt verzorgd door Dr. Jos Pouls, kunst- en cultuurhistoricus.

De lezing vindt plaats in een reeks colleges regionale kunstgeschiedenis in het kader van de 200ste sterfdag van Napoleon (1769-1821) Over Mathias Kessels, bracht de HWG eerder een Sprokkeling (nr. 17) uit.

Meer informatie en aanmelden via:

bibliotheekvenlo.nl/agenda/agendaoverzicht

U ontvangt deze uitgave "Baarloos Verleden" als lid/borchlid van de Historische Werkgroep de Borch Baarlo, of als abonnee op onze jaarlijkse uitgave de "Sprokkeling".

Voor vragen of informatie over deze "Baarloos Verleden" of over de Historische Werkgroep "de Borch" Baarlo:

Mail naar: deborchtbaarlo@gmail.com

Ton van Daelen, secretaris

Lid worden?

Wilt u het werk van de Historische Werkgroep de Borch ondersteunen en zelf een steentje bijdragen? Nieuwe leden zijn van harte welkom! Ook kunnen we vrijwilligers op diverse terreinen en voor diverse werkzaamheden inzetten.

U kunt zich aanmelden op mailadres: deborchtbaarlo@gmail.com of telefonisch bij de secretaris, Ton van Daelen nummer 06-12353267

Sprokkeling 52 "Vuer altied Jónk".

Op 28 augustus jongstleden was het precies 50 jaar geleden, dat Sjiwa werd opgericht.

Reden voor een feest en voor de presentatie van een geweldig jubileumboek en meteen onze 52ste Baarlose Sprokkeling.

De samenwerking tussen Sjiwa en de HWG die geleid heeft tot de publicatie van dit fantastische boek verliep uitermate soepel!

Tijdens het feest in de tent, opgezet voor het Sjiwa-gebouw konden de boeken door de bestellers worden afgehaald.

Degenen die de boeken niet konden of wilden afhalen kregen deze binnen Baarlo binnen een paar dagen bezorgd dan wel thuisgestuurd.

Een behoorlijke logistieke operatie!

Sjiwa gefeliciteerd met het jubileum en met het prachtige jubileumboek!

Baron Max de Weichs de Wenne.

In de vorige Baarlose Verleden deden we een oproep om informatie over Baron Max de Weichs de Wenne, tussen 1930 en 1952 bewoner van het landgoed Scheres. Ook gaven we aan, dat alle informatie welkom was over zijn vriendin, Miss Molly (Pauline de Steenhuijsen) en Mevrouw Bertha de Glas, die op Scheres werkzaam was. Ook over personeelsleden zouden we graag informatie ontvangen.

Mede naar aanleiding daarvan, maar ook door het benaderen van nabestaanden van personen die bij Scheres betrokken waren, hebben we veel materiaal binnengekregen. Alle informanten, inzagegevers en schenkers van informatie en foto's: Heel hartelijk dank, wij gaan door met het bestuderen van het vele materiaal.

Lezing op het Kasteel d'Erp.

Vanwege Corona-beperkingen, was het niet mogelijk om een presentatie te houden van onze 51ste Sprokkeling, die in februari 2021 uitkwam.

Bij wijze van "goedmakertje" werd afgelopen vrijdag in Kasteel d'Erp een bijeenkomst gehouden voor (aangemelde) leden en genodigden. Vanwege de nog wel geldende Corona-regels konden slechts een beperkt aantal personen aanwezig zijn.

Het werd een heel plezierige bijeenkomst, door de gastvrije ontvangst van onze gastheren en eigenaren van het kasteel en de lezing door de schrijver van het boek; "Baarlo en de familie van Erp tot Holt en Baerle 1787-1962", Ton van Daelen. Het onderwerp van de lezing was: "De mènsen van de familie van Erp".

Aanwezigen waren het erover eens, dat de "Van Erpen" echt waren gaan leven en er veel informatie was verstrekt.

Na afloop van de lezing was er nog een gezellige borrel.

Binnenkort komt er nog een openbare lezing met hetzelfde onderwerp.

Workshop: Duik in jouw verborgen verleden.

Het gemeentearchief Venlo organiseert in samenwerking met de Openbare Bibliotheek Venlo in het kader van de maand van de geschiedenis een workshop. In deze workshop wordt verteld hoe je in jouw stamboom en verborgen familieverleden duikt. Herman van Megen, medewerker van het archief en lid van de Historische Werkgroep de Borcht laat zien hoe je de puzzelstukjes verzamelt en hiervan een familie-stamboom kunt maken.

De workshop vindt plaats op zaterdagochtend 16 oktober 2021.

Aanmelden kan via de website van de Openbare Bibliotheek Venlo, de kosten bedragen € 5,-.

<https://www.bibliotheekvenlo.nl/agenda/agendaoverzicht/duik-in-jouw-verborgen-verleden.html>

Jaarprogramma toekomstige lezingen.

Binnenkort hopen we het jaarprogramma met de data van de te houden lezingen te kunnen uitbrengen. We zullen u dan over dat programma informeren.

Boekennieuws

Binnenkort verschijnen een drietal boeken waar (leden van) de Historische Werkgroep de Borcht een groter of kleiner aandeel in hebben gehad.

In de Publications, het jaarboek van de LGOG 2020, deel 156, is van ons lid Pieter Hovens een belangwekkend artikel opgenomen over Limburgse landverhuizers (emigranten naar de Verenigde Staten) die daar werden geconfronteerd met de "Indiaanse opstand". Pieter betoogt, dat er weinig (geen) onderzoek is gedaan naar met name Limburgse (katholieke) landverhuizers. Limburgse landverhuizers kwamen vooral terecht in Minnesota, met name in de periode tussen 1850 en 1870. Dat ze zich hierbij vestigden op land, dat kort daarvoor nog werd bewoond door Indianen, de Dakota Sioux was een soms complicerende factor. Er vond uiteindelijk een opstand plaats in 1862. Deze opstand leidde uiteindelijk tot de executie van 38 indiaanse mannen.

Een heel leesbare wetenschappelijke studie, met zeer onverwachte en onvermoede feiten, waarin ook vele Limburgse familienamen te herkennen zijn!

In "Macht en Pracht" een educatief project, staan zes kastelen centraal: Aldenghoor, Haelen; Horn, Horn; Borgitter, Kessenich; De Keeverberg, Kessel; De Berckt, Baarlo en De Borcht, Baarlo. Deze zes kastelen bevinden zich in twee gemeenten: Peel en Maas en Leudal.

Random elk van de zes kastelen is een verhaal uitgewerkt, inclusief een digitale presentatie, werkopdrachten en een interactieve kernbegrippenkaart.

Random "de Berckt" gaat het verhaal over de "scheiding en deling van Limburg", begin 19^e eeuw. Ransom "de Borcht" gaat het verhaal over het "Ancien Regime" en "Cijnzen en het 'gewone' volk".

Piet Schinck en Ton van Daelen hebben informatie verstrekt en als meelezers gediend.

Het project (bedoeld voor de twee hoogste groepen van het basisonderwijs en de brugklassen) wordt gepresenteerd op 30 september.

Radicaal Kloosterleven, een lijvig boek over de ongeschoeide karmelietessen in Nederland. In het begin van de 20ste eeuw woonden een aantal uit Frankrijk (Saint-Denis, Parijs) uitgeweken nonnen op de Berckt. Zij kochten in 1901 de Berckt en namen het in gebruik als slotklooster.

Ze zijn gebleven tot 1922, waarna ze terugkeerden naar Frankrijk.

We hebben de schrijver van het boek ondersteund met zoeken naar verhalen over de zusters, bekend in de Baarlose bevolking, wie hun bedienden waren en wat de relatie was tot Baarlo.

Ook hebben we ontdekt wie de rectoren van het klooster waren en hun relatie tot onder meer Marie d'Erp de Holt et Baerle, née de l'Escaille.

Het boek wordt 11 november gepresenteerd in Sint Agatha.